

GRUVNÄRINGEN PÅ STARK

FRAMMARSCH

Av Lennart Thorin

Den 3 juli 2005 kunde man i Dagens Nyheter läsa rubriken "Rekordstor rusning efter guld och koppar". Av artikeln i DN framgick att Bergsstaten under första halvåret 2005 fått in 191 ansökningar om prospekteringsstillstånd. Detta skall jämföras med att man under de föregående åren i genomsnitt erhållit omkring 170 ansökningar per år. Man kan således emotse en mer än hundraprocentig ökning innevarande år. Även globalt har prospekteringen efter mineral ökat och man räknar här med en 50-procentig uppgång.

Var är det då som orsakat denna explosionsartade ökning? Ja, det räcker med att titta på prisökningarna för olika metaller från 2003 och fram till utgången av år 2004. Priserna på bly har under denna period ökat med 72 %, kopparen har stigit med 60 %, silver med 36 % och guld med 13 %. Det mest anmärkningsvärda är dock att priserna på järnmalm ökade med omkring 70 % och priset på masugnspellet (en av LKAB:s specialiteter) med 84 %.

Av de 191 ansökningar om prospekteringsstillstånd som inkom under det första halvåret 2005 härrörde inte mindre än 45 stycken från det kanadensiska prospekteringsföretaget "Geoforum Scandinavia". Ett annat företag i branschen, "International Gold Exploration" inkom med 26 ansökningar.

Av de renodlade gruvföretagen torde Bolidenbolaget vara det mest aktiva ifråga om prospektering. Under år 2004 satsade man således 120 miljoner kronor på prospektering. I första hand var det fråga om gruvnära undersökningar. Av de 120 millionerna spenderades således 80 miljoner på gruvnära prospektering. Detta har medfört att man gjort nya fyndigheter av malm i anslutning både till gruvan i Aitik och till gruvorna i Kristineberg och Garpenberg. Brytningen i dessa gruvor är därför säkrad i många år framåt. Här kan f.ö. tillfogas att Kristineberg i dag är Sveriges djupaste gruva med sina 1.170 meter. Boliden bedriver även prospektering i Bergslagen och på Irland.

De omfattande prospekteringarna har lett till att nya gruvor startats upp de senaste åren. Således startade Bolidenbolaget sin gruva Maurliden år 2000 och 2004 startades Storlidengruvan av "North Atlantic Natural Resources". Här kan nämnas att driften vid Storlidengruvan sker i Bolidens regi. Under 2005 räknar gruv- och prospekteringsföretaget "Scan

Illustrasjon fra dengang man prospekterte ved hjelp av luktesansen. Eller: Finner du fjelltjærebloom, så har du malm. Her på en serpentinkuppe med krommalm. (Raukletten, Follidal 1968.

"Arkivmateriale" hos red.)

Mining" med att starta Blaikengruvan mellan Storuman och Sorsele.

De nyöppnade gruvorna innehåller i likhet med Bolidens samtliga gruvor komplexmalmer. I huvudsak zink och koppar men även bly samt mindre mängder av ädelmetallerna guld och silver. Bolidens viktigaste metaller är zink och koppar. Under 2004 producerade man närmare 375.000 ton zink och drygt 86.000 ton koppar. Som biprodukter erhöll man 54.000 ton bly, 238 ton silver och drygt 5,5 ton guld.

Av de namngivna gruvorna är Garpenbergsgruvan den äldsta. Här bedrevs gruvdrift redan under medeltiden. År 1972 öppnades Garpenberg Norra och år 2004 sammanband denna med Garpenbergsgruvan genom en förbindelseort. Mellan dessa två gruvor påbörjades under 2004 brytning i det s.k. Lappberget. Produktionsmässigt räknar man med att Lappberget i framtiden kommer att stå för huvudparten av malmutvinning i Garpenberg.

Storleksmässigt intar Aitik en särställning i den svenska gruvvärlden. Här bröts under 2004 inte mindre än 18 miljoner ton malm innehållande koppar, guld och silver. Samma år bröt man i Kiruna 14,5 miljoner ton och i Malmberget 7,8 miljoner ton. Siffrorna för Aitik kan jämföras med Kristineberg där man bröt 550.000 ton, Renströmsgruvan 215.000 ton och Maurliden 250.000 ton. Storlidengruvan kom upp i en produktion av 290.000 ton.

Framtiden ser således ljus ut för svensk gruvnäring och den intensiva prospekteringen kommer säkerligen att ge nya fyndigheter och därmed upphov till nya gruvor.